

PK-12

123365.

РАСПЯТКИ
УЧЕБНЫЕ

Второй день выезда.

ВОКЗАЛЬ
Брестскій

ПОЊЗДЪ № 14

11 часовъ 35 мин. вечера

(Петроградское время).

ROK TYSIAC DZIEWIĘCSET OŚMNASTY. WARSZAWA. 28.
ADMINISTRACJA: UL. KRUCZA NUMER TRZYNASTY.

PK-12
123365

Polska Krajowa Loteria Klasyczna

R. G. O.

(RADY GŁÓWNEJ OPIEKUŃCZEJ)
Zarząd: Warszawa, Kredytowa 4.

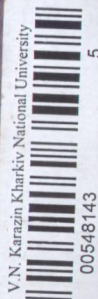
50000 losów, 25000 wygranych i 1 premja.
Wielka wygrana 500000 mk.
(pół miliona marek).

Wygrane po 300000 mk., 200000 mk., 100000 mk. i wiele innych.
Suma wygranych rozlosowanych w jednym półroczu wynosi

6 milionów 440 tysięcy marek.

CO DRUGI NUMER WYGRYWA.

Losy są do nabycia u kolektorów.
Zarząd wysyła plan loterii na żądanie bezpłatnie.

NAKŁADEM WYDAWNICTWA
PAMIĄTEK WOJENNYCH

WYBITO

MEDAL

„NA CHWAŁĘ SPEKULANTOM”

z oznaczeniem cen pas-
karskich na artykuły naj-
niezbędniejszej potrzeby w
czasie wojny z portretem
spekulanta, oraz podobi-
zną historycznego **paska**.
Medal ten służy na wlecze-
ną wojny i hygien pamiątkę,
dla zbieraczy. — Dla zwy-
kłych zaś śmiertelników —
jako brelok do zegarka.

KRUCZA 13 M. 8.

WYSYŁAMY POCZTĄ.

WYDAWNICTWO
PAMIĄTEK WOJENNYCH

ZESZYT I^{SZY}

Zawiera w dokładnej reprodukcji
z zachowaniem barw naturalnych,
bony.

Wysyłamy pocztą za zaliczeniem.

WARSZ. TOW. AKC.

„MOTOR”

ul. Marszałkowska № 23.

poleca:

Preparaty galenowe,
Leki patentowane,
Wody mineralne sztuczne,
Czyste odczynniki chemiczne.

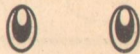
538

PAMIĄTKI WOJENNE

(AFISZE).

96
vys
ZESZYT II.

WSZELKIE PRAWA WŁASNOŚCI WYDAWNICZEJ
ORAZ AUTORSKIEJ ZASTRZEŻONE.

1918.

WARSZAWA. — ADMINISTRACJA
WYDAWNICTWA: KRUCZA № 13.

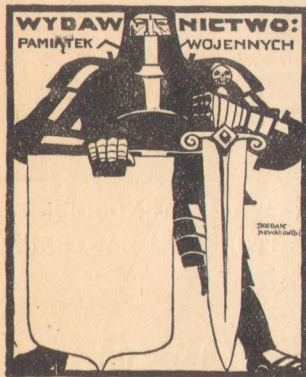
1033 58
6798

64

Cena egzemplarza w wydaniu popularnym 2 Mk. poza Warszawą 2.50 Mr.

"	"	na lepszym papierze	4	"	"	"	4.50	"
"	"	w oprawie płóciennnej	7.50	"	"	"	8	"

☐ 40% DLA POZBAWIONYCH PRACY. ☐

Gepr. u. auch für Ausfuhr freigeg. durch die Kais.-Deut. Presseabt.
Warschau, 19/II 1918. № 9107. Dr. № 65.

Drukarnia L. Brus, Warszawa, Nowy Świat 66.

Od Wydawnictwa.

Wybuchła wojna. — Na rozległych polach Polski przemówiły armaty o nowych prawach, nowym obowiązku, o groźnym i nieznanym życiu wojennem...

Miasta, wsłuchane w odgłos zmagających wojennych, milczały w oczekiwaniu rychłych przemian. — Zdala od pola bitwy, żyjąc nerwami depesz — troszczono się o jutro, chyląc pokornie czoła przed obowiązkiem dnia wojennego.

Obowiązek, — jeden nie zawodził.

Odziany w różnorodne — kolorowe szaty, niemal codziennie wypełzał na mury miasta pod postacią licznych rozporządzeń i obwieszczeń stając się przykazaniem dnia wojennego wszechwładnym i bezapelacyjnym. — Na murach miasta pisała wojna swój elementarz. W pocie czoła sylabizował na

nim obywatel, z dnia na dzień, przyszłość... wojny i nadzieję pokoju... Gdyby w dniu dzisiejszym rozpostarło się przed wzrokiem jego wszystko czarne, które widział na białem, zielonem, czerwonym, lub pomarańczowem, wyznałby że przeczytał księgę mądrości wojennej, wyczerpującą, aż... do omdlenia.

W zbiorze niniejszym zamieszczamy część obfitego afiszowego plonu — oświetlającego czas, którego miarą — stały się wielkie wydarzenia. — Obok reprodukcji fotograficznej oryginałów zamieszczamy tekst w brzmieniu dosłownym. Na okładce zamieściliśmy reprodukcję biletu ewakuacyjnego, wydawanego urzędnikom państwowym, podczas cofania się armji rosyjskiej.

BANK DLA HANDLU I PRZEMYSŁU W WARSZAWIE

INSTYTUCJA CENTRALNA,
Warszawa, ul. Traugutta Nr. 8.
BIURO WYMIANY,
ulica Traugutta Nr. 8.

PIERWSZY ODDZIAŁ MIEJSKI,
Marszałkowska Nr. 83 (róg Hożej).
DRUGI ODDZIAŁ MIEJSKI,
Praga — ulica Targowa Nr. 31.

ODDZIAŁ W SIEDLCACH Z AGENTURĄ W MIĘDZYRZECU,
ODDZIAŁ W ŁOMŻY Z AGENTURĄ W GRAJEWIE.

Kapitał zakładowy rub. 5,000,000. Fundusze rezerwowe rub. 278,386.10.

Объявление.

Привожу всеобщему сведѣні, что несмотря на объявленіе войны, всѣ гражданскія и военныя власти остаются на своихъ постахъ и дальше исполняютъ ввѣренныя имъ обязанности въ области общественнаго порядка. Въ виду этого приглашаю все население Варшавы, чтобы оно относилось къ текущимъ событіямъ съ совершеннымъ спокойствіемъ и было увѣрено, что предпринято всѣ мѣры, для обезпеченія личной безопасности каждаго.

По отношенію къ нарушающимъ общественный порядокъ, а равно къ распространяющимъ ложныя слухи, возбуждающие панику среди населенія, предприняты будутъ самыя рѣшительныя мѣры на основаніи законовъ военнаго времени.

Генераль отъ кавалеріи

Жилинскій.

Obwieszczenie.

Podaję do wiadomości powszechnej, że pomimo ogłoszenia wojny, właściwe władze cywilne i wojskowe pozostają na miejscach i w dalszym ciągu pełnią powierzone sobie obowiązki w zakresie porządku publicznego.

Wobec tego wzywam całą ludność Warszawy, aby zachowała się spokojnie, wobec bieżących wydarzeń i była pewna, że celem zapewnienia osobistego bezpieczeństwa każdego, przewidziano wszelkie kroki.

Względem zakłócających porządek społeczny, oraz rozpowszechniających fałszywe pogłoski, budzące popłoch wśród ludności, przedsięwzięte będą kroki, jak najbardziej stanowcze na podstawie praw czasu wojennego.

Jenerał jazdy

Żyliński.

Celem obalenia pogłosek o ustąpieniu Rosjan z Królestwa bez walki, rozlepiono pierwszy afisz wojenny dn. 3.VIII.14 r.

Wielkość naturalna 35 x 25 cent.

POLACY! Wybiła godzina, gdy serdeczne marzenie ojców i dziadów waszych może się spełnić. Minęło półtora wieku od czasu, jak żywe ciało Polski rozdarto na części, ale duch Jej nie umarł. Żyła ona nadzieją, że przyjdzie chwila zmartwychwstania narodu polskiego i braterskiego pogodzenia się jego z Wielką Rosyą. Wojska rosyjskie niosą wam radosną wieść tego pogodzenia się.

Niech znikną granice dzielące na części naród polski niechaj połączy się on w jedną całość pod berłem Cesarza rosyjskiego. Pod tym berłem odrodzi się Polska wolna co do swej

wiary, języka i samorządna. Jednego oczekuje od was Rosya—takiegoż poszanowania dla praw tych narodowości, z któremi związała was historya.

Z otwartem sercem i po bratersku wyciągniętą dłonią idzie na wasze spotkanie wielka Rosya. Wierzy Ona, że nie zardzewiał jeszcze miecz, który raził wroga pod Grunwaldem.

Od brzegów Oceanu Spokojnego do mórz północnych idą pułki rosyjskie. Zorza nowego życia wschodzi do was. Niechaj zabłyśnie na zorzy tej знамя krzyża, symbol cierpień i zmartwychwstania narodów.

ODEZWA MIKOŁAJA MIKOŁAJEWICZA.

Воззваніє вѣрхняго Главно- командующаго къ полякамъ.

ПЕТЕРБУРГЪ.

ПОЛЯКИ! Приблизъ пять тысячъ лѣтъ тому назадъ въ южной части Европы существовала Польша, которая была тогда не только однимъ изъ великихъ государствъ Европы, но и культурною и политическою державою. Въ то время Польша была вѣрнымъ союзникомъ и братомъ европейскихъ народовъ. Но въ концѣ XVIII вѣка Польша была разделена между тремя великими державами Европы: Россіею, Пруссіею и Австріею. С этого времени Польша перестала существовать какъ государство. Но въ то время, когда Польша была разделена, она была еще единою и неразрывною. И въ то время, когда Польша была разделена, она была еще единою и неразрывною. И въ то время, когда Польша была разделена, она была еще единою и неразрывною.

Въззваніє Главнокомандующаго Заморскими Дѣлами
14-го августа 1914 г.

Миколай.

Odezwa Zwierzchniego Wodza Naczelnego do Polaków.

PETERSBURG.

POLACY! Wyobraź sobie, gdy wieloletnia przeszłość ojczyzny i dzieł wielkich mężów stało się przed tobą. Wyobraź sobie, jak było to wielkie państwo, które było kiedyś jedyną i wielką Polską. Wyobraź sobie, jak było to wielkie państwo, które było kiedyś jedyną i wielką Polską. Wyobraź sobie, jak było to wielkie państwo, które było kiedyś jedyną i wielką Polską.

Niech Polacy, którzy w tym czasie żyli w Polsce, pamiętają o tym, że Polska była kiedyś jedyną i wielką Polską. Niech Polacy, którzy w tym czasie żyli w Polsce, pamiętają o tym, że Polska była kiedyś jedyną i wielką Polską. Niech Polacy, którzy w tym czasie żyli w Polsce, pamiętają o tym, że Polska była kiedyś jedyną i wielką Polską.

Z szanowaniem i z wielką miłością do was, Wasz wielki przyjaciel i brat, Mikołaj Mikołajewicz.

W imieniu Waszego Wodza Naczelnego do Polaków, Mikołaj Mikołajewicz.

Zwierzchni Wódca, Naczelnik Generalny Mikołajewicz

1 (14) sierpnia 1914 r.

Mikołaj.

15 Sierpnia 1914 roku na murach Warszawy ukazała się pierwsza odezwa do Polaków.

Wielkość naturalna 32 x 40 cent.

Odezwa do Polaków.

Zbliża się chwila oswobodzenia z pod jarzma moskiewskiego.

Sprzymierzone wojska Niemiec i Austro-Węgierskie przełomcą wrótce granicę Królestwa Polskiego. Już czołga się Moskale. Upodła ich krwawo panowanie, ciążące na was do stu przeszło lat. Przyjdziecie do Was jako przyjaciele. Zaufajcie nam!

Wolność Wam niesłomny i niepodległość, za którą tylko wyderpieł i powia. Was! Niech ustąpi barbarzyństwo wschodnie przed cywilizacją zachodnią, wspólną Wam i nam.

Powstaniecie, poruci Waszej przeszłości, tak wielkiej i pełnej chwały.

Połączcie się z wojskami sprzymierzonymi. Wspólnymi siłami wypędzimy z granic Polski agatyczne hordy.

Przyniesimy tu wolność i swobodę wyznaniową, poszanowanie religii, tak strasznie uciskanej przez Rosję. Niech z przeszłości i z teraźniejszości przemówią do was Jęz i Sybir i krwawa rzeź Pragi i katowania Uniów.

Z naszymi sztafardami przychodź do was wolność i niepodległość.

Naczelnie dowództwo niemieckich i austro-węgierskich armii wschodnich.

Po ukazaniu się odezwy Mikołaja Mikołajewicza Dowództwo naczelné Państw Centralnych wydało również odezwę do Polaków, rozrzucającą przez lotników z aeroplanów.

Wielkość naturalna 33 x 21 cent.

Къ населенію.

Мобилизація произведена въ заранѣе опредѣленный срокъ. Въ этого торжественный для армии моментъ, считаю своей обязанностію обратиться ко всему населенію, которое заполнило ряды вѣрныхъ илѣ войскъ со словами глубокой благодарности за полный порядокъ, соблюденный воздѣ при явкѣ запасныхъ на службу. Намъ придется перенести еще много испытаній, но я призываю населеніе соблюдать во всѣхъ обстоятельствахъ войны спокойствіе и всѣми силами и средствами содѣйствовать армии для одержанія побѣды. Я глубоко вѣрю, что въ протіяніи, который поднялъ противъ насъ оружіе, населеніе видитъ такого же ожесточеннаго врага, какого видитъ въ немъ армія. Поймете руку обѣ руку, помня, что армія это живое тѣло и кровь каждаго народа.

Генералъ отъ кавалеріи
Самсоновъ.

Do ludności.

Mobilizacja dopełniona została w określonym z góry czasie. W tej uroczystej dla armii chwili, uważam za swój obowiązek zwrócić się do całej ludności, która zapełniła szeregi powierzonych mi wojsk, ze słowami głębokiej wdzięczności za porządek wzorowy, zachowany wszędzie przy stawieniu się rezerwistów do służby. Wiele doświadczeń przemieść nam jeszcze wypadnie, lecz we wszystkich okolicznościach wojny wzywam ludność, aby zachowała spokój i współdziałała armii wszelkimi siłami i środkami ku osiągnięciu zwycięstwa. Wierzę głęboko, że w przeciwniku, który oręż na nas podniósł, ludność widzi takiego samego wroga zawziętego, jakim widzi go armia. Idźmyż ręką w rękę, pamiętając, że armia to żywe ciało i krew każdego narodu.

Podpisano: Jenerał Jazdy
Samsonow.

Jenerał Samsonow, dziękując ludności za zachowanie spokoju w czasie mobilizacji, wzywa do współdziałania z Rosją. Armia jego, składająca się przeważnie z rezerwistów polaków, uległa straszliwej porażce.

Wielkość naturalna 46 x 64 cent.

DO LUDNOŚCI MIASTA WARSZAWY.

Komitet Obywatelski miasta Warszawy podaje do publicznej wiadomości, że wobec zawieszenia czynności władz miejskich i cywilnych obejmuje pieczę nad miastem.

Komitet będzie dążył do utrzymania porządku, zapewnienia bezpieczeństwa, oraz — w granicach możliwości — normalnego biegu życia.

Licząc na współdziałanie mieszkańców, Komitet Obywatelski spodziewa się, że wszelkie jego zarządzenia, będą bezwzględnie wykonywane i spotkają się z powszechną pomocą.

Komitet utrzymuje w mocy wszelkie dotychczasowe przepisy, zapewniające ład i porządek, jak zakaz sprzedaży trunków, takse na artykuły pierwszej potrzeby i t. p.

Komitet powołał do pomocy — przy spełnianiu swoich zarządzeń, oraz przy zapewnieniu bezpieczeństwa — STRAŻ OBYWATELSKĄ, której ludność powinna pomagać przez szybkie i chętnie stosowanie się do jej wymagań.

Wszelkie próby nieposłuszeństwa i wykręceń, zakłócających spokój publiczny, będą najsurowiej postrzegane.

Komitet głęboko wierzy, że wszyscy mieszkańcy potrafią utrzymać równowagę i spokój, gdyż jedynie karne zachowanie się ogółu zdoła zabezpieczyć miasto od groźnych następstw.

Komitet Obywatelski miasta Warszawy.

Podczas cofania się armji rosyjskiej w nocy 4 sierpnia 1915 r. rozlepiiony został pierwszy afisz K. O. m. Warszawy, donoszący o objęciu pieczy nad miastem.

Wielkość naturalna 45 x 33 cent.

Komitet Obywatelski miasta Warszawy

obwieszcza:

Straż Obywatelska z dniem dzisiejszym obejmuje pieczę nad porządkiem, spokojem i bezpieczeństwem publicznem w naszej stolicy.

Komitet wzywa przeto obywateli aby:

złożyli bezzwłocznie w ratuszu wszelką posiadaną broń palną,
oddali — w miarę możliwości — do rozporządzenia Straży —
konie i rowery

i przez spokojne zachowanie się, niewytwarzanie biegowisk
i ścisłe stosowanie się do wskazówek straży, przyczynili
się do utrzymywania porządku.

Sprawność działania Straży Obywatelskiej jest zależną od poparcia i współdziałania całej ludności.

Drugi i ostatni afisz Komitetu Obywatelskiego m. Warszawy.

Wielkość naturalna 33 x 25 cent.

Wasze miasto znajduje się w posiadaniu Niemiec. Ale my prowadzimy wojnę tylko przeciwko nieprzyjacielskim wojskom, a nie przeciwko spokojnym mieszkańcom.

Spokój i porządek będą utrzymane, a prawo obronione.

Oczekuję, że mieszkańcy Warszawy żadnych nieprzyjacielskich czynów nie popełnią, niemieckiej sprawiedliwości zaufają i rozporządzenie naszych dowódców wojskowych bezwarunkowo wykonywać będą.

Dowództwu Naczelnemu Niemieckiemu jest jednakże wiadome, że nieprzyjaciół uczynił przygotowania przeciwne bezpieczeństwu wojsk naszych w Warszawie.

Widzę się więc zmuszonym Naczelników oraz znamienitych obywateli miasta wziąć jako zakładników, którzy mi będą odpowiedzialni za bezpieczeństwo wojska.

Od Was zależy obrona życia Waszych obywateli. Każdy, który się dowie o zamierzonych zamachach jakiegokolwiek rodzaju, ma przez wzgląd na swoich współobywateli oraz na spokój i bezpieczeństwo miasta Warszawy obowiązek zawiadomić bezzwłocznie o takowych Niemieckie Władze Wojskowe.

Kara śmierci oczekuje każdego, który tego obowiązku nie spełni albo zamachy ułatwi.

BEKANNTMACHUNG.

Einwohner von Warschau!

Bessere Stadt ist in deutscher Gewalt!
Aber wir führen Krieg nur gegen blinde Truppen, nicht gegen die blinde
Bürger.

Ruhe und Ordnung soll gewahrt, das Recht geschützt werden.

Ich erwarte, dass Warschauer Bürger keine feindlichen Handlungen unter-
nehmen, dem deutschen Rechtsgesetz vertrauen und den Anordnungen unserer Trup-
penbefehlshaber Folge leisten werden.

Der deutschen Heeresleitung ist aber bekannt geworden, dass der Feind
Anschläge gegen die Sicherheit unserer Truppen in Warschau vorbereitet hat. Ih-
rem bin ich gewarnt, die Häuser und angesehenen Bürger der Stadt als Geis-
eln zu nehmen, die mir für die Sicherheit der Truppen bürden.

Aus Recht ist es, das Leben dieser Hürden zu schützen. Wer da-
rum Kenntnis hat von geplanten Anschlägen irgendeiner Art, hat im Interesse
seiner Mitbürger, wie der Ruhe und Sicherheit der Stadt Warschau die Pflicht,
solches Vorgehen bei der deutschen Militärbehörde zur Anzeige zu bringen.

Die Todesstrafe hat derjenige zu erwarten, der sich einer Verletzung
in dieser Hinsicht schuldig macht oder gar Anschläge Vorschub leistet.

Der Deutsche Oberbefehlshaber

LEOPOLD

Prinz v. Bayern

Generalfeldmarschall

ODEZWA.

MIESZKAŃCY WARSZAWY!

Wasze miasto znajduje się w posiadaniu Niemców. Ale my prowadzi-
my wojnę tylko przeciwko nieprzyjacielskim wojskom, a nie przeciwko spo-
kojnym mieszkańcom.

Spokój i porządek będą utrzymane a prawo chronione.

Oczekuję, że mieszkańcy Warszawy żadnych nieprzyjacielskich czyn-
ków nie popełnią, niemieckiej sprawiedliwości zaufają i rozporządzenia na-
szych dowódców wojskowych bezgranicznie wykonywać będą.

Dowództwu Naczelnemu Niemieckiemu jest jednakże wiadome, że nie-
przyjaciel usiłował przygotowania przeciwko bezpieczeństwu wojsk niemych
w Warszawie. Władzę, którą w tym amunicyjnym Naczelników oraz zbrojnych
obywateli miasta wódcę jako zakładników, którzy mi będą odpowiedzialni za
bezpieczeństwo wojska.

Od Was zależy obrona życia Waszych współobywateli. Każdy, który
się dowie o zamierzonych zamekch niemieckich, powinien natychmiast
zgłosić na swoich, odpowiedzialności oraz na spokój i bezpieczeństwo miasta
Warszawy obowiązkiem, zaniechać bezwzględnie o takowych Niemcekkim Władze
Wojskowej.

Każa Amjerek oczekuje każdego, który tego obowiązku nie spełni albo
zamieszkał ulatwi.

Wódz Naczelny Wojsk Niemieckich.

LEOPOLD

Książę Bawarski

generał feldmarszałek

**Pierwszy afisz w języku niemieckim, rozwieszony na mu-
rach Warszawy po wkroczeniu armji sprzymierzonych dn.
5 sierpnia 1915 roku.**

Wielkość naturalna 35 x 55 cent.

Bekanntmachung

an die Bewohner der Stadt Warschau.

Nachdem unsere Truppen in siegreichem Vorgehen die Weichsel überschritten haben, bin ich durch Befehl des Armee-Oberkommandos zum Gouverneur von Warschau ernannt worden. Mit dem heutigen Tage geht die Regierungs- und Polizeigewalt in der Stadt Warschau auf mich über.

Gereke

General-major und Gouverneur.

Warschau, d. 9 August 1915.

Ogłoszenie

do ludności m. Warszawy.

Rozkazem naczelnej komendy wojskowej, po zwycięskiej przeprawie wojsk naszych przez Wisłę, zostałem mianowany gubernatorem Warszawy. Z dniem dzisiejszym obejmuję władzę rządową i policyjną w mieście Warszawie.

Gereke

General major i Gubernator.

Warszawa, d. 9 Sierpnia 1915 r.

**Oprócz powyższego ogłoszenia z podpisem v. Gereke, —
wyszło rozporządzenie o wytypieniu gołębi pocztowych,
oraz prowadzeniu psów na smyczy.**

Wielkość naturalna 28 x 36 cent.

PIERWSZE OBWIESZCZENIE JENERAŁ-GUBERNATORA
v. BESELERA.

11

Bekanntmachung.

Seine Majestät der Deutsche Kaiser und König von Preussen haben gerät, mich für die von den deutschen Truppen besetzten polnischen Gebiete zum General-Gouverneur in Warschau zu ernennen.

Ich habe das mir Allerhöchster Übertragene Amt angetreten und sehe meine Aufgabe darin, in dem von Kriegen heimgesuchten Lande Ordnung und Ruhe aufrechtzuerhalten und, soweit es sich mit der Fürsorge für unser im Kampf stehendes Heer vereinigen lässt, die zerrütteten Verhältnisse wieder aufbauen zu lassen.

Ich fordere die Bevölkerung auf, mich in diesem Bestreben zu unterstützen.

Warschau, den 4. September 1915.

Der General-Gouverneur
von Beseler
General der Infanterie.

Obwieszczenie.

Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki i Król prusk rządził mianować mnie Jenerał-Gubernatorem w Warszawie nad zajętymi przez wojsko niemieckie obszarami polskimi.

Obytem urząd najpożyciej mi powierzony. Zadaniem mojem będzie strzymanie w kraju wojną dotkniętym porządku i spokoju oraz, o ile to da się połączyć z potrzebami naszej walkącej armii, wskrzeszenie zniszczonego dobrobytu.

Wzywam mieszkańców, aby mi pomagali w tych zamiarach.

Warszawa, dnia 4 Wierześnia 1915 r.

Jenerał-Gubernator
pdp. von Beseler
Jenerał piechoty.

**Obwieszczenie o objęciu jenerał-gubernatorstwa przez
v. Beselera.**

Wielkość naturalna 71 x 56 cent.

Mając zamiar wszelkie objawy dobroczynności społecznej w krajach polskich ciężką wojną dotkniętych popierać, odpowiedzialna władza niemiecka, działająca przed objęciem przezemnie urzędu, oraz i ja udzieliliśmy Centralnemu Komitetowi Obywatelskiemu i Komitetowi Gubernji Warszawskiej pozwolenie zajmowania się działalnością dobroczynną obok odpowiednich organizacji niemieckich i austrijackich i zapewniliśmy mu nasze poparcie. Pozwolenie to było dane pod wyraźnym warunkiem unikania wszelkiej działalności politycznej.

Komitet jednakże mianował w kraju sędziów, próbował pobierać podatki, wydawał rozporządzenia dotyczące się Straży Obywatelskiej poza granicami Warszawy i udzielał pozwolenia na noszenie broni, chociaż musiał wiedzieć, iż każdy, broń na mocy takiego zupełnie bezprawnego pozwolenia noszący, na karę śmierci zasłużył.

Ponieważ warunki komitetowi postawione nie zostały dotzymane, rozwiązuje niniejszem rozporządzeniem Centralny Komitet Obywatelski wraz z Komitetami Gubernialnymi jako i Podkomitetami miejscowymi i zabraniam im wszelką dalszą działalność w granicach Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego. Organizacja dobroczynności przechodzi wyłącznie pod zarząd administracji niemieckiej, do której również przyłączone zostaną urzędy czysto sanitarne rozwiązanych obecnie Komitetów.

Wydane już przez jeden z Komitetów zaświadczenia uprawniające do noszenia broni winny być zwrócone niemieckim naczelnikom powiatów, Gubernatorstwu Warszawskiem lub Jeneral-Gubernatorstwu.

Kto zaopatrzy się w broń, albo zachowa takową bez wyraźnego pozwolenia wydanego przez władze niemieckie podpada karze śmierci.

BEKANNTMACHUNG.

Für den Privatpostverkehr innerhalb des Generalgouvernements Warschau und mit Deutschland wird vom 1. Februar 1916 ab zunächst versuchsweise die polnische Sprache zugelassen und zwar nur für Postkarten, die nur auf der Rückseite beschrieben sein und nur quer 8 oder hoch 12 Zeilen enthalten dürfen. Für Briefe ist nach wie vor nur die deutsche Sprache zulässig.

Warschau, den 2. Februar 1916.

Der Polizeipräsident
v. Glasenapp.

OBWIESZCZENIE.

W prywatnej korespondencji pocztowej w obrębie Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego oraz z Niemcami zostanie dopuszczony z dniem 1-ym lutego 1916 r. narazie tylko próby język polski, a mianowicie tylko na pocztówkach, które mogą być zapisane jedynie na stronie odwrotnej i winne zawierać wszczeg najwyżej 8, a wzdłuż 12 wierszy. W listach dopuszczalny jest jak dawniej jedynie język niemiecki.

Warszawa, dnia 2 lutego 1916 r.

Prezydent Policji
v. Glasenapp.

Obwieszczenie o dopuszczeniu języka polskiego w korespondencji, tytułem próby.

Wielkość naturalna 55 x 43 cent.

W dowód uznania dobrego i spokojnego zachowania się ludności na obszarze Warszawskiego Jenerał-Gubernatorstwa wobec wojsk i władz niemieckich postanowiłem znieść w drodze łaski w przedstawionych mi wypadkach karę częściowo lub też zupełnie dla osób ka-

ranych na podstawie karnego prawa wojennego, o ile wzmiankowane ich czyny przestępne nie były skutkiem niecnego sposobu myślenia.

Wojennym sądom gubernialnym zalecam jak najpospieszniejsze skierowanie do mnie odnośnych propozycji z przedstawieniem aktów.

Gnadenerlass.

In Anerkennung des von der Bevölkerung des Generalgouvernements Warschau gegenüber den Deutschen Truppen und Behörden bewiesenen ruhigen und guten Verhaltens will ich in dem mir hierzu vorgeschlagenen Fällen solchen Personen, die auf Grund der militärischen Strafgesetze bestraft worden sind, diese Strafen ganz oder teilweise aus Gnaden erlassen, sofern ihre Straftaten nicht aus ehrlieber Gesinnung hervorgegangen waren.

Die Militärverwaltungsgerichte haben mir mit freudigster Beschleunigung unter Vorlage der Akten entsprechende Vorschläge zu machen.

Warschau, den 5. November 1918.

Der Generalgouverneur
v. Beseler.

Amnestja.

W dowód szczeru dobrego i spokojnego zachowania się ludności w szerszej Warszawskiej Jeneral-Gubernatorskiej wojew. i w całej niemieckich powiatowych ziemiach w drodze łaski w przedmiotowych mi wypadkach karę częściową lub też zupełnie dla osób karanych na podstawie karnego prawa wojennego, o ile wznioskowana ich czynu przestępstwa nie były skutkiem błędnego sposobu myślenia.

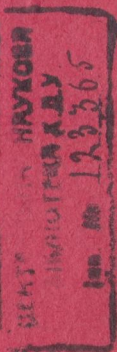
Wojennym sądem gubernialnym zalecam ja sądowniczością skierować do miło odosiedłych propozycji z przedstawieniami aktów.

Warszawa, dnia 5 listopada 1918 r.

Jeneral-Gubernator
v. Beseler.

Łącznie z ogłoszeniem aktu 5 listopada Jener.-Gubernator ogłosił amnestję, dotyczącą osób karanych na zasadzie praw wojennych, za wyjątkiem przestępstw, spełnionych skutkiem niecnego sposobu myślenia.

Wielkość naturalna 48 x 64 cent.

Do ludności Generalnych Gubernatorstw warszawskiego i lubelskiego

Monasterio sprzymierzonych młoczników, imielu i Austro-Węgla, oczyniali Wam swe postawienie utworzenia z trzema polskimi, wywołanych z polu jarmuza polskiego, nowego samodzielnego Euklidesa Polskiego. Utworzenia więc w ten sposób najgłębsze przetrwanie Wszechświata, które od wieków przetrzało żywotność mroźną.

które od wieku przeszło żywić się naprożno.

Przedewszystkiem zaś chcemy dać Wam

Wojsko Polskie.

[illegible]

Васильев, 9 listopada 1916

Lublin, 9 listopada 1916.

**Jeneral-Gubernator
v. Beseler.**

General-Gubernator
Kuk.

Eine repräsentative Auswahl wichtiger Ergebnisse ist in der folgenden Tabelle dargestellt.

C. K. N.**POLACY!**

Władze okupacyjne wydały wczoraj odezwę o wojsku polskiem. Odezwa ta wywołała zaniepokojenie i różnorodne pogłoski, wobec których Centralny Komitet Narodowy, stojąc niezmiennie na swem stanowisku, stwierdza co następuje:

ARMIA NARODOWA jest niewątpliwem następstwem proklamowania Państwa Polskiego. Dążąc do jej utworzenia, uważać ją za swój skarb najcenniejszy musi naród polski, jeśli nie chce spaść z powrotem do poziomu niewoli.

Armie, będącą najczystszy wyrazem woli i zapалу narodu, musi powołać RZĄD POLSKI, jedynie uprawniony szafarz krwi polskiej.

W Legionach, które od dwóch lat z górą walczą bohatersko z przemocą moskiewską, mamy nie tylko gotowe kadry, ale dowód, że naród polski potrafi się zdobyć na męstwo i hartowną wolę w odpieraniu przemocy i gwałtu. W niezłomnym twórcy polskiego ruchu zbrojnego, w JÓZEFIE PIŁSUDSKIM, mamy Wodza, w którego ręce może Naród Polski złożyć miecz swój z całą ufnością.

W UPRAWNIONEJ NADZIEI, iż powyższe postulaty spełnione zostaną, wzywamy Was Polacy, byście się na rozkaz Rządu Polskiego stawili pod narodowe sztandary.

CENTRALNY KOMITET NARODOWY

Warszawa, 10 listopada 1916 r.

Odezwa C. K. N., nawołująca do tworzenia armji narodowej.

Wielkość naturalna 70 x 50 cent.

Na rozkaz Najwyższy Jego Cesarzkiej Mości Cesarza Niemieckiego i Jego Cesarzkiej Mości Cesarza Austriackiego i Apostolskiego Króla Węgier zarządzonem zostaje, co następuje:

§ 1. Do czasu ustanowienia Rady Stanu w Królestwie Polskiem na podstawie postępowania wyborczego, które będzie przedmiotem odrębnego porozumienia, tworzyć się tymczasową Radę Stanu z siedzibą w Warszawie.

Ta Rada Stanu składa się z dwudziestu pięciu członków, którzy obeznani są z życzeniami i interesami narodu i mocą swego stanowiska powołani do reprezentowania wszystkich ziem i wszystkich kół zawodowych w obrębie obu General-Gubernatorstw. Piętnastu członków powołanych będzie z niemieckiego, dziesięciu z austriacko-węgierskiego obszaru administracyjnego.

§ 2. Członkowie tej Rady Stanu powołani zostają na podstawie Najwyższego rozkazu Jego Cesarzkiej Mości Cesarza Niemieckiego i Jego Cesarzkiej Mości Cesarza Austrii i Apostolskiego Króla Wę-

gier wspólnym reskryptem obu General-Gubernatorów.

W razie ubytku członka Rady Stanu, powołany będzie inny w myśl powyższych przepisów.

§ 3. Każdy z General-Gubernatorów wysyła do Rady Stanu jednego komisarza rządowego i dwóch zastępców. Każdy General-Gubernator może dla uzyskania oświadczeń lub udzielenia wyjaśnień wysłać wedle potrzeby innych jeszcze przedstawicieli na posiedzenia Rady Stanu.

Komisarze rządowi i inni przedstawiciele muszą każdej chwili być wysłuchani.

§ 4. Rada Stanu zbiera się za pierwszym razem na zaproszenie obu komisarzy rządowych i wybiera ze swego grona bezwzględną większością głosów, przewodniczącego i jego zastępcę.

Przewodniczącemu przysługuje tytuł Marszałka Koronnego.

§ 5. Dalsze posiedzenia Rady Stanu zwołuje Marszałek Koronny.

Posiedzenie musi się odbyć jeżeli żąda tego jeden z komisarzy rządowych lub większość członków Rady Stanu.

§ 6. Rada Stanu uchwała swój regulamin, w szczególności zaś wybiera wydział wykonawczy.

INSTRUKCYA KOMITETU PRZYJĘCIA LEGJONÓW POLSKICH.

1. Młodzież akademicka tworzy kordony,

W tym celu zbierają się w dniu 1-tym grudnia o godzinie 8 i pół w punktach następujących:

POLITECHNIK -- Marszałkowska rog. Alei Jerozolimskich od strony Mokotowa.

UNIWERSYTET -- Marszałkowska od strony ogrodu Saskiego.

KURSY HANDLOWE -- Al. Jerozolimskie rog. Kruczej.

KURSY POLNICZE -- Bracka rog. Al. Jerozolimskich od strony pl. Wawelskiego.

KURSY NAUKOWE i WAWELBERGA -- Aleja 3 maja, gdzie zastojują się do wskazówek instruktorów.

2. Organizacje społeczne, polityczne, zawodowe i t. p. są proszone o przysłanie swych delegatów ze szlankami w liczbie po trzy osoby na ul. Al. 3 Maja o godz. 8 i pół rano w piątek dn. 1 grudnia, skąd zostaną zaprowadzeni na miejsca wyznaczone.

3. Stoiły meble uprasza się o roztawienie się po obu stronach ulicy Krzyw. Świąt. od Alei Jerozolimskich do Krzyw. śt., stoiły zastój--od Krzyw. śt. do placu Zamkowego.

4. Publiczność nie wchodziła w skład stowarzyszeń, szkół i korporacji jest proszona o trzymanie się na chodnikach za rozstawionym kordonem i pomoc w zachowaniu porządku przez ściśle zastojowanie się do wskazówek instruktorów honorowych, zaprzetych w oznaki specjalne.

5. Po ukończeniu uśladania Legionów należy rozwijać szlanki i rozrzucać się.

Do przyjęcia legionów przystąpiła młodzież, oraz liczne organizacje i stowarzyszenia, strzegąc ładu wśród tysięcznych mas witającej publiczności.

Wielkość naturalna 69 x 50 cent.

RODACY!**LEGJONY POLSKIE
WKRAČAJĄ DO WARSZAWY!**

Dawno upragniana wieść ta stała się rzeczywistością. Siłach ^{Przed} Niepodległej Woli, w piątek dn. 1-go grudnia, wspaniałych w dowodach twierdzących najdłuższą Szwajcaryję, Tych, których niezachwianą siłą, męstwem i hartem zwyciężają Chwały są! i Wolność.

Wielkie to wydarzenie dzieje. W murach, które od lat prawem su nie dozwolą szerszym i szerszą górną Wola Polskiego, stały, szare pułki Legionów, stały bohaterów, Róż, łowcy, Kędziuszyński, Mostowa i Niedziela, stały ci, których młodość zdołała już dotrzeć i zwycięski wawrzyn tyła bierze i przepaw węgierskich.

Warszawo! Godnie, jak na stolice Polski Niepodległej przystoi, powitasz Żołnierza Polskiego. Ojczysz, jak drogie są sercu Twojemu te szare zastępy pułków legionowych, jak je czujesz i kochasz, jak im błogosławisz. Niech zobaczą, jak w sercach naszych gości radość z ich przybycia, jak dumnie i szczerze jesteśmy, że wśród nas żyć będą, jak pragnemy ich chwały, ich zwycięstwa.

Przybierzmy ulice miasta naszego, wydźmy wszyscy na spotkanie drogich Braci, niech młodzież ujrzy, jak wkra-
czają błąd do stolicy Polski hartowni rycerze Sprawy Pol-
skiej, niech dzieci w sercach swych zachowują pamięć
wielkiego dnia, kiedy Warszawa na nowo wiazać będzie
wielką swą przeszłość z świetniejszą jeszcze, dą Bog,
przyszłością.

Niech zabrzmi z setek tysięcy pierśi okrzyk całego narodu.

Niech żyją Legiony Polskie!

Niech żyje i Bo wieki kwitnie Polska Wola Niepodległa!

Komitet przyjęcia Legionów Polskich w Warszawie.

Warszawa, dnia 30 listopada 1918 r.

**Z entuzjazmem i serdecznością witała Warszawa legjony.
Odezwa Komitetu trafiła do serca warszawiaków, bowiem
bliska była sercu.**

Wielkość naturalna 70 x 50 cent.

Patrz str. 20.

Rada Stanu urzęduje w języku polskim. Organa władz okupacyjnych mają prawo posługiwać się językiem niemieckim.

Posiedzenia Rady Stanu odbywają się z wykluczeniem jawności.

§ 7. We wszystkich sprawach prawodawczych, w których obie administracje wspólnie lub jedna z nich zwróci się do Rady Stanu, winna jest Rada Stanu wydać swoją opinię.

Rada Stanu jest powołana do współdziałania przy tworzeniu dalszych urzędów państwowych w Królestwie Polskiem.

W tym celu ma Rada Stanu:

- a) wypracować projekty rozporządzeń, ustanawiających wspólne przedstawicielstwo części Królestwa Polskiego, administrowanych przez Rzeszę Niemiecką i Monarchią Austriacko-Węgierską,
- b) przygotować urządzenie polskiej administracji państwowej.

Nadto ma Rada Stanu:

1. Przedstawiać z własnej inicjatywy wnioski i projekty w sprawach krajowych;

2. W tworzeniu wojska polskiego współdziałać z naczelnym komendantem wojskowym mocarstw sprzymierzonych, któremu powierzono to zadanie;

3. Uchwalać postanowienia w sprawie usunięcia szkód wojennych i gospodarczego ożywienia kraju, a potrzebne ku temu środki asygnować z kredytów oddanych sobie do dyspozycji przez obie administracje, lub też uzyskać je przez ustanowienia dodatków do podatków bezpośrednich, albo przez zaciąganie pożyczek.

Uchwały powzięte w myśl punktu 3-go po wyrażeniu zgody na nie tej administracji, do której obszaru się odnoszą, mają być przez tę administrację wprowadzone w życie w drodze rozporządzenia.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia.

BEKANNTMACHUNG

Alle Personen, die in den Straßen der Stadt Warschau so zerlumpt oder verschmutzt oder verlornt angetroffen werden, dass ihr verkehrster Zustand geeignet ist, öffentliches Aergernis zu erregen, werden im Zukunft in Haft genommen, dort unter Absicherung des Haupt- und Fortkneues entlastet und nicht eher wieder entlassen werden, als bis sie ihren Kleider gereinigt und in ordnungsmässigen Zustand versetzt haben. Die dadurch entstehenden Kosten werden durch Anferlegung von Zwangsarbeiten gedeckt werden.

Warschau, den 22. Dezember 1916.

Der Polizei-Präsident
v. Glasenapp

OBWIESZCZENIE

Wszystkie osoby, które napotyka się na ulicach miasta Warszawy w takim stopniu obdarte, brudne lub zawieszane, że ich zmiodubny stan wywołuje, łowis zgrozienie publiczne, będą w przyszłości aresztowane. W areszcie po odzyskaniu głowy i łowis, zostaną odwołane i nie będą uwolnione, aż nie oczyszczą i nie doprowadzą do należytego porządku swego ubrania. Powodzie wkładki tego kosztu pokryte będą z podług nakładania robot przymusowych.

Warszawa, dnia 22 grudnia 1916 r.

Prezydent Policji
v. Glasenapp

Odwszenie, ku zgrozie wrogów czystości, stało się obowiązującym — choć nic wspólnego z polityką nie miało.

Wielkość naturalna 64 x 48 cent.

Sytuacja polityczna, stworzona przez proklamację z dnia 5 listopada, wywołała w szerokich kołach ludności, zwłaszcza wśród ludności wiejskiej, przekonanie, jakoby rząd niemiecki obecnie nic już nie miał do rozkazywania, jakoby Polska była teraz krajem zupełnie niezależnym, który powinien być w zupełności uwolniony od ciężarów wojny, przygniatających dzisiaj **wszystkie** narody Europy. Mniemanie takie jest mylne. Ponieważ polskie władze dopiero się tworzą, na razie więc wogóle niema jeszcze zarządu polskiego. Ale i **polskie władze** musiałyby tak samo nakładać rekwizycje i wszelkie inne ciężary wojenne, jak stojące tymczasowo na ich miejscu władze niemieckie.

Na Polskę nie nakłada się większych ciężarów, niż na Niemcy, które wszystko znoszą z ochotą. Walczymy zarówno za Waszą Ojczyznę, jak za Niemcy, i to, czego się od Was wymaga, wychodzi tak samo na korzyść Waszej Ojczyzny, jak wysiłki Niemiec. Wasz

współdział jest potrzebny dla szczęśliwego ukończenia wojny, która Ojczyznę Waszą wyzwoliła. Im więcej poparcia znajdziemy u wszystkich, tem prędzej zakończy się wojna i tem prędzej Królestwo Wasze wśród błogosławieństw pokoju umocni się wewnętrznie i wzrośnie w potęgę i znaczenie.

Poddawajcie się zatem chętnie zarządzeniom władz niemieckich, które tylko chwilowo zastępują władze polskie. Pamiętajcie, że przynosicie ofiary przedewszystkiem Waszej ukochanej Ojczyźnie, Królestwu Polskiemu, i że opierając się tym zarządzeniom, działacie przeciwko interesowi własnej Ojczyzny i sami sobie bardzo szkodzicie.

Zwracam się do uczuć patriotycznych u każdego z Was; niechętnych zaś i opornych ostrzegam przed surowymi karami, które na mocy prawa wojennego niechybnie spadną za każdy opór przeciwko obecnej zwierzchności.

Sprawiedliwem zrządzeniem Opatrzności, dane jest Narodowi naszemu osiągnąć cel, do którego napróżno zmierzały nieustające nigdy ofiarne wysiłki całego szeregu pokoleń poprzednich. Do odbudowy własnego niepodległego państwa jest dzisiaj naród polski powołany i budowę tę wzniesć może potężnem, wszystkich sił swoich napięciem, ofiarnością i męstwem, pracą wytrwałą i zgodną obowiązkowością i karnością, które wszelką prywatę w zarodku tłumią.

Wiekopomnym aktem z dn. 5 listopada 1916 r. Monarchowie Niemiec i Austro-Węgler proklamowali i poręczyli niepodległość Państwa Polskiego.

Wcielanie w życie tego Państwa, jego rzeczywista budowa, faktyczne rozciągnięcie ogłoszonego w tym akcie niepodległego bytu państwowego na wszystkie, ciążące ku Polsce, a odebrane Rosji, ziemie—oto wielkie dziełowe zadanie narodu naszego na chwilę obecną.

Zanim powstanie przedstawicielstwo narodowe z wyboru, zanim władzę zwierzchnią obejmie Król Polski, powołaną została w celu tworzenia Państwa Polskiego Tymczasowa Rada Stanu.

Staje ona przed narodem w pełnem poczuciu przyjętej na siebie odpowiedzialności, z głębokiem zrozumieniem ogromu zadań, jakie przypadają jej do spełnienia.

Dążeniem Rady Stanu będzie możliwe rychłe przygotowanie sejmu prawodawczego, oraz opracowanie konstytucyjnego ustroju Państwa, odpowiadającego nowożytnym potrzebom i zbudowanego na zasadach równoprawnienia wszystkich obywateli. Kształtując formy tego ustroju, Rada Stanu kierować się będzie myślą o konieczności stworzenia w Polsce silnej, rodzinnej władzy państwowej, opartej na czynnem współdziałaniu szerokich mas ludowych.

Stworzenie licznej, bitnej, a karnej armii polskiej, która, wierna naszym wielkim rycerskim tradycjom, wskrzesiłaby dawną chwałę oręża polskiego, stanowi dla nas radosną i pilną konieczność. Świadomi bowiem jesteśmy, że taka armia, to pierwszy niepodległego bytu państwowego warunek. Przyczyni się ona do uzyskania potrzebnych Państwu Polskiemu, możliwie szerokich granic, będzie powagi tego Państwa rękojmnią.

Dalszy ciąg na str. 30.

Patrz str. 28.

Gdy ustawa o powszechnej służbie woj-skowej wydana być jeszcze obecnie nie może, organizacja wojska oparta będzie na zaciągu ochotniczym, dla którego bohaterskie nasze legiony stanowią gotowe kadry własne.

Równocześnie Rada Stanu przystąpi do pracy nad organizowaniem Polskiego Skarbu Państwowego i wszystkich gałęzi Admini-stracji kraju, oraz dążyć będzie do obejmo-wania poszczególnych działów służby pu-blicznej.

Za pilne swe zadanie Rada Stanu uważa określenie i zastosowanie skutecznych środ-ków celem gospodarczego ożywienia kraju, uruchomienia przemysłu, rozpoczęcia odbu-dowy zniszczonych siedzib i ognisk pracy, mając przedewszystkiem na względzie po-trzeby pracującego ludu, rozwój jego kul-tury umysłowej i materialnej.

Spełnienie wielkich zadań chwili obecnej wymaga od społeczeństwa odpowiednio wielkich ofiar. Rada Stanu starać się bę-dzie o możliwe łagodzenie ciężarów i do-kuźliwości, jakie stan wojenny za sobą po-ciąga. Jednakowoż z góry przewidywać trzeba konieczność ponoszenia jeszcze cię-żarów i ofiar, niezbędnych do tego, by wojna pomyślnie dla Polski zakończona została, i

na to wszyscy obywatele przygotowani być winni. Niechaj przygotowani też będą na to, że Rada Stanu w swojej działalności wal-czyć będzie musiała z wielu trudnościami i że owoce jej pracy nie tylko od niej zależeć będą.

Praca Rady Stanu osiągnie tem pomyś-lniejsze wyniki, im większem cieszyć się bę-dzie poparciem i współdziałaniem narodu. Do współdziałania tego wzywamy, stwierdza-jąc jednocześnie, że tworzymy nie dowolną organizację polityczną temu lub innemu hasłu służącą, ale Naczelny polski Urząd pań-stwowy, który traktować będzie na równi wszystkich obywateli państwa i od wszy-stkich też równego dla siebie żądać będzie posłuchu.

Wszystkich synów potrzebuje dzisiaj Oj-czyzna i nikomu od służby dla niej uchylać się nie wolno:

W poczuciu odpowiedzialności przed Bogiem i Narodem, przystąpmy wszyscy do pracy, abyśmy Polskę wolną i dostojną jako trwale dziedzictwo przekazać mogli po-koleniom potomnym.

Od marzeń i słów o Państwie Polskiem przechodzimy do czynu.

Dostojny Mój sprzymierzeniec Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość i Ja postanowiliśmy przystąpić do dalszej budowy państwa polskiego, którego podwaliny położyliśmy przez proklamację z dnia 5 Listopada 1916 r.

Twardy stan wojenny nie pozwala jeszcze niestety, by polski Król okrył nowym blaskiem starą koronę polską oraz by powołana z powszechnych i bezpośrednich wyborów reprezentacja narodowa podjęła pracę dla dobra kraju. Natomiast jest wolą Naszą oddać już dziś władzę państwową w istotnej jej części w ręce narodowego rządu, podczas gdy prawa i interesy narodu poruczone być mają nowej, rozszerzonej Radzie Stanu. Mocarstwa okupacyjne zastrzegają sobie w zasadniczej zgodzie z wnioskami mężów zaufa-

nia kraju te tylko prawa, których utrzymanie stan wojenny wymaga.

Mam nadzieję, iż ten nowy krok na drodze realizacji samodzielnego państwa polskiego okaże się zbawiennym w swych skutkach i przyczyni się do tego, by kraj, którego rozwój wolnościowy, kulturalny i gospodarczy panowanie rosyjskie tak długo gwałtownie tłumilo, doszedł do pokojowej i świetnej przyszłości, siłą własnych obywateli, w wolnej z własnego postanowienia płynącej łączności z mocarstwami centralnemi, które stoją przy nim w wiernej przyjaźni.

Polecam więc Panu wydać załączony patent o ustanowieniu władzy państwowej w Królestwie Polskim wspólnie z c. i k. austriacko-węgierskim Jeneralnym Gubernatorem wojennym w Lublinie.

Żołnierze rosyjscy! Od ziemi rodzimej, od pracy, od rodziny odebrano was niespodzianie pod pretekstem, że ojczyzna w niebezpieczeństwie. Od dłuższego czasu musicie znosić niebezpieczeństwa i troski, lecz cóż za korzyść z tego?! Austro-węgierska i niemiecka armje zajęły już część Polski i wkrótce zostanie zajęta Warszawa. Sprzymierzeńcom waszym też się nie powodzi. Belgijczycy rozbici — król Belgji zbiegł do Francji, prawie cała Francja zajęta jest przez wojska niemieckie; wojska angielskie w niebezpieczeństwie. Stolica Serbji w naszych rękach, armja zaś serbska nie istnieje. — Lecz cóż wam do tego żołnierze rosyjscy?! Czy francuzi, belgijczycy, anglicy są braćmi waszymi?! Czy kiedykolwiek wyświadczyli wam co dobrego? Za co walczyście?! Za co ryzykujecie życie swe, zdrowie, egzystencję własną i swych rodzin?! Myśleliście o tem?! Nie! Wyście o tem nie myśleli, bo nikt nie ośmieliłby się wam powiedzieć, że wy te ogromne

ofiary ponosicie tylko dla miłości własnej wodzów waszych, dążących do zdobycia pieniędzy, dobijających się o zaszczyty i ordery, i dla których głupstwem jest przelewanie krwi waszej choćby potokami? I co będzie dalej?! Po upływie długich miesięcy wrócić do domu, zmęczeni, chorzy, i znaleźć rolę nieuprawnioną, niedostatek w rzeczach niezbędnych, żony przemęczone, dzieci chore, i przytem wszystkim rząd weźmie od was ostatni grosz na pokrycie rozchodów tej wojny. — Żołnierze rosyjscy, setki tysięcy waszych braci znajduje się u nas w niewoli i w Niemczech. Oni nie cierpią głodu, jak wy, oni nie lękają się głodu, ani choroby, ni śmierci. — oni jako my sami współczują wam, podczas gdy wy cierpicie. — Żołnierze! Przechodźcie do nas, łączcie się z towarzyszami i w ten sposób, każdy myśląc o sobie przyczynicie się by zakończyć tę straszną i bezpożyteczną wojnę.

РУССКІЕ СОЛДАТЫ!

Отъ родинъ землицы, отъ труда и отъ семьи отрывали васъ внезапно подъ предлогомъ, что отечество въ опасности. Долгое время уже вамъ приходится переносить всякія опасности и труды, но вы концы успѣху? Австрійскія и нѣмецкія войска стоятъ въ Польшѣ и въ скоромъ времени Варшава или будетъ занята. Сохранить вашъ также не везетъ. Бельгія разбита въ пухъ и прахъ, героль бельгійскій убѣжалъ по Францію, почти вся Франція занята нѣмцами; англійское войско разбито; сербская армія уже не существуетъ, сербская столица въ нашихъ рукахъ.

А вы, русскіе солдаты, какое дѣло до всего этого? Развѣ они вамъ братья, всѣ эти французы, бельгіи, англичане? Оказывало ли они вамъ когда либо добра? За что вы сражаетесь, за что вы рискуете своею жизнью, своимъ здоровьемъ, существованіемъ вашимъ, и вашихъ родныхъ? Знаете-ли вы это? Нѣтъ, вы этого знать не можете, ибо никто не осмѣлится вамъ сказать, что вы всѣ эти громады жертвъ приносите лишь только во удовлетвореніе слѣполюбившихъ войны, старающихся къ деньгамъ, добывающихся почестей и славы, и которымъ ничего не стоитъ, проливать нашу кровь потоками.

А что будетъ дальше? Черезъ много мѣсяцевъ вы вернетесь домой, уставые, больные, и найдетъ необработанную пашню, недостаточную во всемъ, необходимаго, изуроченныхъ жсть, больныхъ дѣтей, и въ добавокъ лѣзна позвистъ у васъ посаженно копытку на покрытѣ расхоловъ по этой бессмысленной войнѣ.

Русскіе солдаты! Сотни тысячъ нашего брата находится какъ доинвалидно давно уже у насъ и въ Германіи! Они не голодаютъ, какъ мы, нѣтъ ничего опасаться ни холода, ни болѣзни, ни смерти; они, какъ и мы сами, сожалѣють насъ, ибо нѣтъ хорошо, между тѣмъ какъ мы страдаемъ!

Солдаты! Переходите къ намъ, присоединяйтесь къ своимъ товарищамъ и поставьте такимъ образомъ, каждый за себя, скорый конецъ этой безполезной и роковой войны!

Ulotka rzucana z aeroplanów przez lotników austro-węgierskich do okopów rosyjskich.

Wielkość naturalna 23 x 15 cent.

KUNDMACHUNG.

Um das Land mit genügenden Fettmitteln für technische Zwecke zu versorgen, hat das M. G. G. angeordnet, dass behufs Fett- und Knochengewinnung Ausgrabungen vorgenommen werden. Dieselben dürfen nur durch die von der Rohstoffzentrale des M. G. G. legitimierten Ausgräber durchgeführt werden. Die Besitzer der Gründe, wo die Ausgrabungen stattfinden, haben ohne Entgelt die Einwilligung hiezu zu geben, sind jedoch berechtigt zu verlangen, dass die ausgegrabenen Löcher ordnungsmässig zugeschüttet werden.

Wer ohne von der Rohstoffzentrale des M. G. G. ausgestellte Legitimation vergrabenes Fett oder Knochen ausgräbt, transportiert, in Besitz hat, oder verarbeitet, macht sich strafbar und werden ausserdem die Bestände an solchen Materialien unentgeltlich abgenommen.

Est ist dem dringendem Bedarf an Fett und Knochen Rechnung tragend, jede unerlaubte Manipulation mit derlei Materialien bezwecker konstaterter Umfang dem Kreiskommando sofort anzuzeigen.

Die Ausgrabungen finden häufig in der Nähe der frühere russischen Stellungen statt. Das Fett sieht dunkelbraun aus, besitzt einen starken, unangenehmen Geruch und wird meist in Säcken verpackt.

K. u. k. Kreiskommandant:
BALZAR Oberst m. p.

OBWIESZCZENIE.

Ażeby zaopatrzyć kraj w dostateczną ilość tłuszczów dla celów technicznych, zarządziło Generalgubernatorstwo wojskowe, aby przedsięwziąć odgrzebywania celem wydobycia tłuszczu i kości. Odgrzebywania te mają być przeprowadzone tylko przez wykopywacza, legitymowanego przez centralę materiałów surowcowych Generalgubernatorstwa wojskowego. Posiadacze gruntów, na których nastąpi odgrzebywanie, mają na łakowe przystać bez odszkodowania, jednak są upoważnieni żądać, ażeby wykopane doły zostały w należyty sposób zasypane.

Kto bez legitymacji, wystawionej przez centralę materiałów surowcowych Generalgubernatorstwa wojskowego, zakopany tłuszcz albo kości wykopuje, transportuje, ma w posiadaniu albo przerabia, zasługuje na karę i oprócz tego zapasy takich materiałów będą bez odszkodowania odebrane.

Biorąc pod uwagę naglące zapotrzebowanie tłuszczu i kości, należy natychmiast donosić o wszelkiej niedozwolonej manipulacji, względnie o każdym skonstatowanym wybruku z tego rodzaju manipulacji.

Odgrzebywania będą miały miejsce często w pobliżu dawnych pozycji rosyjskich. Tłuszcz wygląda ciemnobrunatno, posiada mocną, nieprzyjemną woń i przeważnie będzie zapakowywany w worki.

C. i K. komendant obwodu
BALZAR pułkownik w. r.

Ponieważ tłuszczu w czasie wojny nie było wiele — władze zmuszone zostały do sztucznego wydobywania. Obwieszczenie niniejsze dotyczy wydobywania tłuszczu z odgrzebywanych zwłok i kości.

Wielkość naturalna 45 x 33 cent.

W Z O R Y T Y K I E T. 1917 r. 1916 1910—1915

w **1879 r.** została założoną fabryka zapalek przez Ludwika Schellera, wyrabiająca zapalki siarkowe i salonowe na sposób wiedeński;

w **1910 r.** przeszła na własność firmy: „Zakłady Przemysłowe „Mszczonów”, W. Nowakowski, P. Czerski i S-ka i wyrabiała zapalki na sposób szwedzki;

w **1915 r.** d. 12 lipca, gdy fabryka była czynną, przybył oddział pionierów rosyjskich celem zniszczenia fabryki, przedstawiając rozporządzenie władz; wskutek jednak energicznych zarządzeń współwłaścicieli, przed ostatecznym terminem, udało się wszystkie maszyny i urządzenia fabryczne przewieźć do Warszawy;

w **1916 r.** d. 23 listopada — podczas okupacji niemieckiej — fabryka była uruchomiona.

КОМАНДИРЪ

2-ой роты

29-го Салпернаго

Баталіона

30. *Год* 1915
№ 657

Дѣйствующая армія

Удостоверение

Дано сіе совладѣльцу ста-
ной графрини Мухомовъ Петру Сер-
гѣеви, что имъ имѣетъ право
остановить производящее ра-
боту и вывезти машинныя изъ фаб-
рики по требованію военныхъ
властей по обстоятельствамъ
военнаго времени, что подписано
и приложено къ каждой пе-
ча-ти удостовѣренію

Калистръ Мухомовъ

Saperzy, idąc za ustępującą armją rosyjską bez litości demolo-
wali fabryczne urządzenia, lub wywozili je na tyły armji.

Dnia 19 października 1915 roku wydane zostało przez prezydenta policji v. Glasenappa pierwsze rozporządzenie władz niemieckich o poborze podatku patentowego, na zasadzie którego właściciele przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, obowiązani zostali do uiszczenia podatku według prawa rosyjskiego. Świadectwa patentowe 1-ej kategorii zaopatrzone zostały w symboliczny rysunek.

Wśród pamiątek *odradzającego* się narodu, patenty te również stanowią cenny dokument. W niniejszym zbiorze zamieszczamy dokładną reprodukcję 3 patentów, wydanych właścicielom pierwszorzędnym firm warszawskich:

1-szy patent wydany firmie „Krzysztof Brun i Syn”. Firma ta została założona dnia 1/V 1794 roku przy ulicy Bieleńskiej № 2 jako skład towarów żelaznych pod firmą „J. D. Munkenbeck”.

W roku 1817 Krzysztof Fryderyk Brun, który od roku 1800 pracował w firmie Munkenbecka, został jednym ze współników tej firmy, która zamieniona została na: „J. D. Munkenbecka wdowa, spadkobiercy i S-ka”. W roku 1829 zamieniono firmę na „H. Weichert i Brun” a dnia 1 Września 1852 r. nadano firmie nazwę „Krzysztof Brun i Syn”.

W chwili obecnej właścicielami są pp. Stanisław, Gustaw i Kazimierz Brunowie.

**REICHES-
STEUER 1916**

Handelsunternehmung

Nummer: **7204-11**

Kategorie: **Handelsunternehmung**

Name: **Krzysztof Brun i Syn.**

Ort: **Warschau**

Gründungsdatum: **1. Januar 1916**

Gründungsart: **Handelsunternehmung**

Art: **Handelsunternehmung**

Sitz: **Warschau**

Handelsstrasse: **1. Januar 1916**

Das Patent ist gültig für das erste und zweite Halbjahr

Warschau den **1. Januar 1916**

Kaiserlich Deutsches Polizeipräsidium

Finanzabteilung

Nummer des Kasseneinbuchs: **111**

Patent I-iej kategorji wydany firmie Krzysztof Brun i Syn.

Wielkość naturalna 35 x 22 cent.

II-gi patent wydany T-wu Akcyjnemu p. f. „Jan Fruzinski“. Firma ta istnieje przeszło 28 lat. Ruchliwość i zabiegliwość właścicieli wyrobiła tej firmie szeroki rynek w kraju, świadcząc tem samem o możliwościach traktowania krajowego przemysłu na szerszą skalę. Fir-

ma ta zatrudniała 110 pracowników w fabryce swej, znanej z dobrych wyrobów cukierniczych, oraz w swym składzie głównym mieszczącym się na Marszałkowskiej róg Wilczej i w filjach: Krakowskie Przedm. 5, Wierzbowa 8, Marszałkowska 133.

Patent 1-eg kategorii wydany na imię Adama Piędzickiego, właściciela jednego z pierwszorzędných domów bankowych, istniejącego od 1893 roku.

Wielkość naturalna 35 x 22 cent.

ZWIERCIADŁO WOJNY.

Jedną z popularniejszych postaci z czasów wojennych jest p. Franciszek Baytel przemysłowiec Warszawy. Działalność jego w zakresie fachowym, oraz społecznym zasłużyła na wyróżnienie, to też prasa warszawska: („Gazeta 2 grosze“ z dnia 24.XII.1917 r.; Tygodnik ilustrowany z dnia 19.II.1918r.) rozpisła się o nim szeroko, opisując przymioty oraz zasługi tego obywatela.

Miedzy innymi p. F. Baytel ofiarował na cele 15.000 rubli, własnym trudem, zabiegliwością zebrane. Okrom tego, czując ważność momentu historycznego p. Baytel spisuje pamiętniki, któ-

a napewno po przeczytaniu, będą nam wdzięczne, iż tak ciekawą i wprost niebywałą osobistość z czasów wojny, poznały dokładniej.

rymi napewno podzieli się ze społeczeństwem ku dobru ogólnemu, ofiarując zapewne dochód na rzecz potrzebujących.

W uznaniu zasług tak uznanego przez prasę obywatela miło jest widzieć nam i wszystkim czytelnikom w rzędzie pamiętek wojennych podobiznę jego. Zainteresowane jednostki odsyłamy do gazet wyżej wyszczególnionych

Poznański Bank Wzajemnych Ubezpieczeń Na Życie „WESTA”

założony w r. 1873.

Zarząd w Poznaniu, ul. Św. Marcina 61 (dom własny).

Prezes Rady Nadzorczej:
Dr. Teofil Rzepnikowski — v. Patron Spółek Polskich.

Dyrektor Generalny:
Dr. Marjan Głowacki

Ubezpieczenia wyłącznie życiowe — wszelkich kategorii.

Wysoce postępowe i korzystne warunki. — Bezsporność polis. — Nieprzepadalność składek w razie następnego odstąpienia od ubezpieczenia. — Swoboda podróży.

Corocznie znaczna **dywidenda**, ponieważ jako w instytucji opartej na **rzeczywistej wzajemności** cały zysk rozdziela się tylko pomiędzy ubezpieczonych.

W razie niezdolności do pracy — zwolnienie od opłaty składek i renta.

Ubezpieczenia na wypadek śmierci na mniejsze sumy (od Mk. 100 do 6500) bez rewizji lekarskiej.

Przy zbiorowych ubezpieczeniach specjalnie korzystne warunki.

Szczegółowych objaśnień
udziela

Oddział Warszawski, (Jerozolimska 31), ^{oraz} A G E N C I.

MAGAZYN
UBIORÓW

WACŁAWA PERENDYKA

DAWNIEJ SZWALBE, SACHS I SKA

UL. SENATORSKA 8.

Powyższa firma założona w czasie wojny pozyskała sobie ogólne uznanie za dobre mataryjały oraz fasony, jako też z racji cen przystępnych.

TOWARZYSTWO WARSZAWSKIE
Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu
(założone w 1886 r.)

**„Rektyfikacja
Warszawska”**

ulica Dobra 18.

POLECA:

Wyroby własne, oraz wina i li-
kieri pierwszorzędnych firm
zagranicznych.

TOWARZYSTWO AKCYJNE
**Fabryki Transmisji, Maszyn i Odlewów
żelaznych**

J. JOHN, w Łodzi

Oddział w Warszawie, Jerozolimska 65.

Pędnie, Koła zamachowe, Koła zębate.
Wyglądziarki (kalandry). Tokarki. Kotły
żeliwne do ogrzewań centralnych. Rusz-
ty kotłowe. Odlewy.

Parowa Fabryka Cukrów i Czekolady

RIESE i PIOTROWSKI

WARSZAWA

Jeneralny Reprezentant

HENRYK SACHS

ul. Marszałkowska № 137.

БИБЛИОТЕКА НАУКОВИХ
БИБЛИОТЕКА НАУК

123365

Loterja Klasowa Inwalidów Wojennych

KRÓLESTWA POLSKIEGO

dawniej

Dobr. Lot. Klasowa Legionów Polskich.

Warszawa, ul. Trębacka L. 2.

32000 losów — **16000** wygranych
na ogólną kwotę **3335000** Mk. —
Główna wygrana **300000** Mk.

Czysty dochód na inwalidów wojennych Królestwa Polskiego — bez względu na przynależność do armii.

Dyrekcja przyjmuje już zapisy
P. T. Kolektorów.

O nowej metodzie leczenia chorób płucnych.

W tej strasznej epoce wojny nawiedziły kraj nasz choroby, szczególnie zaś suchoty-gruźlica. Suchoty pochłaniają obecnie w Polsce dziesiątki tysięcy ludzi, tak że przeprowadzić musimy z tą plagą ludzkości zaciętą walkę.

Z zadowoleniem możemy przeto tutaj zaznaczyć, że medycyna zubożyła się obecnie nowym środkiem przeciwgruźliczym, a mianowicie wynaleziony został preparat „Fagosol“.

Po należytem wypróbowaniu w klinikach i szpitalach znalazł „Fagosol“ natychmiast zastosowanie wśród chorych.

Przekonano się bowiem, że „Fagosol“ wywiera dodatni wpływ na wszelkie przejawy, towarzyszące suchotom płuc.

Prócz specjalnego działania na gruźlicę, „Fagosol“ stosowany jest z wyśmienitym wynikiem przy **bronchicie, astmie, koklusz, influenzy, oraz leczy wszelkie zatarzałe kaszle i kataru płuc.**

Można przytoczyć tysiące wypadków, w których chorzy płucni dzięki „Fagosolowi“ powrócili do zdrowia.

Lekarze orzekli, że „Fagosol“ jest bardzo cennym środkiem przeciw chorobom płucnym, wobec czego stosować należy „Fagosol“ w tych wypadkach, gdzie trzeba działać szybko i energicznie.

Do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych.